

Малік Л.М., к.е.н, доцент
Бондар І.Л., магістрант
Київський кооперативний інститут бізнесу і
права, м. Київ, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Етапом розробки методології наукового управління став аналіз змісту роботи і визначення її основних компонентів. Потім була обґрунтована необхідність систематичного використання стимулювання з метою зацікавити працівників у збільшенні продуктивності праці і зростанні обсягів виробництва. У науці управління склалися сучасні найважливіші концепції, на основі яких внесено суттєвий внесок у розвиток сучасної теорії і практики управління [1]. Це концепція наукового управління, адміністративного управління, управління з позиції психології і людських відносин, управління з точки зору науки про поведінку людей. Визначилися такі наукові підходи до управління, які отримали розвиток в сучасних умовах: підхід до управління як до процесу, системний підхід, ситуаційний підхід. Організація розглядалася як замкнута система, поліпшення функціонування якої забезпечується за рахунок внутрішньо фірмової раціоналізації діяльності без урахування зовнішнього середовища [2]. У рамках класичної школи управління склалася концепція, що фірмою потрібно управляти систематизовано, для того, щоб більш ефективно досягати поставлених цілей, заради яких вона створена.

Концепція управління з позиції психології і людських відносин визначила менеджмент як «забезпечення виконання роботи за допомогою інших осіб». Дослідження довели, що мотивами вчинків людей є не економічні сили, як вважали прихильники концепції наукового управління, а різні потреби, які не можуть бути задоволені грошовим виразом. Виявилось, що продуктивність праці робітників здатна підвищуватися не стільки завдяки збільшенню заробітної плати, скільки в результаті зростання задоволеності робочих своєю працею і відносинами в колективі [3].

Інновації пов'язують різні за характером і способом управління області господарської діяльності: науку, виробництво, інвестиції, реалізацію продукції. Удосконалення стилів і прийомів інноваційного управління, швидке і адекватне реагування на зміну кон'юнктури ринку, гостра необхідність в управлінні впровадження нововведень, розвиток нових напрямків інструментів у роботі фірми, вдосконалення всіх основних елементів сучасного інноваційного менеджменту стосовно специфіки ринку дають можливість інноваторам використовувати всі види резервів для успішної інноваційної діяльності. Інноваційне управління представляє процес постійного оновлення різних сторін діяльності фірми. Воно включає не тільки технічні чи технологічні розробки, а й будь-які зміни в кращий бік у всіх сферах діяльності підприємства, а також в управлінні процесом нових знань [4]. Інновації можна представити як процес вдосконалення збалансованості різних областей роботи фірми. Для інноваційного

менеджера процес оновлення означає руйнування звичної орієнтації науково-виробничого персоналу та направлення його на пошук нових форм інноваційної діяльності, перетворення кожного працівника в джерело нововведень.

Інноваційний менеджмент – це особливий вид професійної діяльності, спрямований на досягнення конкретних інноваційних цілей, діючих в ринкових умовах фірми, оптимальних результатів на основі раціонального використання наукових, трудових, матеріальних і фінансових ресурсів, застосування різноманітних принципів, функцій і методів економічного механізму менеджменту. Інноваційний менеджер має справу з прогнозами, розрахунками, очікуваними показниками, враховувати специфіку інноваційної діяльності [5]. Інноваційним менеджерам доводиться вирішувати комплекс завдань: визначення цілей стратегічного управління і розвитку фірми; виявлення пріоритетних завдань, їх черговості і послідовності рішення; управління змінами на фірмі; розробка стратегії розвитку фірми – системи господарських завдань і шляхів їх вирішення; підготовка системи заходів з розробки та освоєння нових видів продукції (в рамках життєвого циклу продукції); оцінка необхідних ресурсів і пошук джерел їх забезпечення; забезпечення жорсткого контролю за виконанням поставлених завдань у сфері інноваційної діяльності; прогнозування як передбачення результатів розвитку фірми, що відбувається під впливом існуючих факторів; забезпечення життєздатності свого підприємства в умовах жорстокої конкуренції, незважаючи на будь-які ринкові колізії і несподіванки; досягнення максимального прибутку в конкретних умовах господарювання; постійне вдосконалення всієї роботи фірми на основі застосування найбільш сучасних методів управління; завчасна підготовка необхідних нововведень; поліпшення відповідно до мінливих вимог організаційної структури підприємства; забезпечення ефективної роботи кожного працівника окремо і колективу в цілому як єдиної взаємодіючої системи; систематична розробка і впровадження в практику підприємства більш досконалих форм бізнесу, проникнення в нові сфери підприємництва; визначення і досягнення на практиці цілей, відповідних інтересам фірми, виходячи із запитів ринку, споживача; вміння в розумних межах йти на ризик і в той же час бути здатним мінімізувати вплив ризикових ситуацій на фінансове становище фірми [6].

При системному підході виходячи з того, що керівники покликані розглядати організацію як сукупність взаємопов'язаних елементів – люди, структура, технологія, - які орієнтовані на досягнення різних цілей в умовах мінливого зовнішнього середовища. Ситуаційний підхід передбачає, що ефективність різних методів управління визначається конкретною ситуацією і найкращим є метод, який максимально відповідає її умовам. Наукові дискусії в цьому ключі відображають необхідність розробки наукової бази щодо використання потенціалу, створення умов для реалізації інноваційної діяльності та забезпечення ефективного управління змінами. Інновації стали стратегічним чинником соціально-економічного розвитку та стабілізації соціальної ситуації. Усвідомлення цього факту стимулювало формування державної підтримки розвитку інноваційного підприємництва і науки через створення моделей і

програм інноваційного розвитку, що стало найважливішим кроком на шляху формування комплексної системи управління, правового забезпечення інноваційної діяльності та концепції інноваційної політики [7].

Інноваційний менеджмент передбачає здійснення координації інноваційної діяльності через використання нових форм, принципів, засобів управлінської діяльності, пов'язаних з оновленням організаційних структур, використанням ресурсів інформаційних і соціальних мереж з метою активізації інноваційного потенціалу організації, стимулювання і мотивації творчої діяльності. Принципами інноваційного менеджменту виступають: раціональне поєднання методів управління; пріоритет стратегічних питань; використання наукових підходів; повага особистості і стимулювання активності співробітників; забезпечення оптимального морально-психологічного клімату та режиму праці; прагнення до децентралізації і колегіальності в діяльності. У число розв'язуваних завдань інноваційного менеджменту входить: 1. Визначення оптимальної структури організації; 2. Визначення інноваційної стратегії організації; 3. Організація освіти співробітників в системі інноваційного підприємництва; 4. Здійснення кадрової політики; 5. Забезпечення стимулювання та мотивації інноваційної активності; 6. Розробка стратегії адаптації.

Встановлено, що питання компетентного управління інноваційною діяльністю вирішуються в рамках менеджменту інновацій, який вимагає неодмінну реалізацію можливостей інноваційного менеджменту, забезпечуючи в такій взаємодії зростання ефективності інноваційних проектів та інноваційного потенціалу. Обґрунтовано, що принципами організації управління інноваційної діяльності підприємства виступають: раціональне поєднання методів управління; пріоритет стратегічних питань; використання наукових підходів; повага особистості і стимулювання активності співробітників; забезпечення оптимального морально-психологічного клімату та режиму праці; прагнення до децентралізації і колегіальності в діяльності.

Список використаних джерел:

1. Скрипник А. В. Інноваційні перспективи України // Фінанси України. – 2008. – № 5. – С. 103–114.
2. Шурик М. В. Фінансове забезпечення інноваційного процесу макрорегіону // Фінанси України. – 2008. – № 3. – С. 34–42.
3. Салига К.С. Методи визначення абсолютної ефективності інвестицій в інноваційні проекти / Збірник наукових праць "Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики". – Харків – 2009. – Вип. 2. – С. 128.
4. Матусевич Г.Г. Инновационная деятельность и оценка эффективности научных исследований / Г.Г. Матусевич, А.П. Бойко, О.Н. Бондаренко // Экономика и управление. – 2009. – № 2-3. – С. 73-80.
5. Дідівська Л. І. Тенденції розвитку роздрібних торговельних мереж та їх вплив на конкурентне середовище // Актуальні проблеми економіки. 2009. – № 8 (62). – С. 119.
6. Чаленко Н.В., Чаленко О.В. Ресурсно-інституційний підхід до оцінки інноваційного потенціалу промислових підприємств // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 4. – С. 151-154.
7. Руденко С.Ю. Механізм мотивації інноваційної діяльності // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 6. – С. 124-135.